

การวิเคราะห์กิจกรรมการนิเทศ ของพยาบาลหัวหน้าฝ่าย สำนักงาน

สาธารณสุขจังหวัดภาคเหนือ กระทรวงสาธารณสุข

นางสาวเพ็ญพิศ เล่าเรียนดี

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาพยาบาลศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2528

ISBN 974 - 564 - 162 - 6

010696

I16732169

AN ANALYSIS OF SUPERVISORY ACTIVITIES OF THE SECTION
CHIEF NURSES IN PROVINCIAL HEALTH OFFICES
NORTHERN REGION MINISTRY OF PUBLIC HEALTH

Miss Penpit Lowriendee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirement
For the Degree of Master of Education

Department of Nursing Education
Graduate School

Chulalongkorn University

1985

ISBN 974 - 564 - 162 - 6

หัวข้อมติวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์กิจกรรมการนิเทศของพยาบาลหัวหน้าฝ่าย สำนักงาน
สาธารณสุขจังหวัด ภาคเหนือ กระทรวงสาธารณสุข

โดย นางสาวเพ็ญพิศ เด่าเรียนดี

ภาควิชา พยาบาลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โสทนันทน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

สมถวิล มุทมา
..... คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ บุณนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

Prachan Kromkarn
..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมคิด รักษาสัตย์)

Pranorn Sotnonth
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โสทนันทน์)

Ki-riek Sri-sai
..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ศิริเอก ศรีสุโข)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การวิเคราะห์กิจกรรมการนิเทศของพยาบาลหัวหน้าฝ่าย
 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ภาคเหนือ กระทรวงสาธารณสุข

ชื่อผู้คิด   นางสาวเพ็ญพิศ   เลาเรียนดี

อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม   โสภกานนท์

ภาควิชา   พยาบาลศึกษา

ปีการศึกษา   2527

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์กิจกรรมการนิเทศด้านการวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการติดตามประเมินผลของพยาบาลหัวหน้าฝ่าย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดภาคเหนือ และเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศตามการรับรู้ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกลุ่ม ก คือจังหวัดที่มีปริมาณงานสูงมาก กลุ่ม ข คือจังหวัดที่มีปริมาณงานปานกลาง และกลุ่ม ค คือจังหวัดที่มีปริมาณงานต่ำ การศึกษาครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ประชากรซึ่งเป็นพยาบาลหัวหน้าฝ่ายจำนวนทั้งสิ้น 51 คน และจากการสอบถามตัวอย่างประชากรซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่สาธารณสุขรวมทั้งสิ้น 198 คน แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามมีความตรงตามเนื้อหาและมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.92 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบค่าเอฟ

"การให้เจ้าหน้าที่มีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงาน" และ "การชี้แจงเรื่องการประเมินพร้อมทั้งให้โอกาสเจ้าหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติงานของหัวหน้าฝ่าย"

4. หัวหน้าฝ่าย กลุ่ม ค จำนวนทั้งหมด 18 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ปฏิบัติกิจกรรมด้านการวางแผนให้หัวข้อ "การรู้จักเจ้าหน้าที่ในฝ่าย" และ "การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่" ด้านการติดตามประเมินผลในหัวข้อ "การยกย่องชมเชยพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ในฝ่าย" กิจกรรมที่มีผู้ปฏิบัติน้อยที่สุดเป็นกิจกรรมด้านการปฏิบัติในหัวข้อ "การให้เจ้าหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองและเพื่อนร่วมงาน" ด้านการติดตามประเมินผลในหัวข้อ "การชี้แจงเรื่องการประเมินผลและให้โอกาสเจ้าหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติงานของหัวหน้าฝ่าย"

5. เจ้าหน้าที่สาธารณสุข กลุ่ม ก กลุ่ม ข และ กลุ่ม ค รับรู้ต่อการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศของพยาบาลหัวหน้าฝ่ายโดยส่วนรวมและรายคน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการวางแผนในข้อที่ 1 (การรู้จักเจ้าหน้าที่ในฝ่าย) และด้านการปฏิบัติในข้อ 21 (การจัดหรือร่วมจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการสาธารณสุข) ซึ่งพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ปัญหาและอุปสรรคที่พบมากที่สุดคือปัญหาอุปสรรคด้านการปฏิบัติ ในหัวข้องบประมาณสนับสนุนจำกัด อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ และหัวหน้าฝ่ายต้องรับผิดชอบงานมาก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิจัย

การปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศของพยาบาลหัวหน้าฝ่ายสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

1. หัวหน้าฝ่ายจำนวนทั้งหมด 51 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ปฏิบัติกิจกรรมด้านการวางแผนในหัวข้อ "การรู้จักเจ้าหน้าที่ในฝ่าย" ด้านการติดตามประเมินผลในหัวข้อ "การยกย่องชมเชยพิจารณาความดีความชอบ" กิจกรรมที่มีจำนวนหัวหน้าฝ่ายปฏิบัติน้อยที่สุดคือกิจกรรมด้านการปฏิบัติในหัวข้อ "การให้โอกาสเจ้าหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองและเพื่อนร่วมงาน" ด้านการติดตามประเมินผลในหัวข้อ "การชี้แจงเรื่องผลการประเมินผลและให้โอกาสเจ้าหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติงานของหัวหน้าฝ่าย"

2. หัวหน้าฝ่าย กลุ่ม ก จำนวนทั้งหมด 15 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ปฏิบัติกิจกรรมด้านการวางแผน 2 ข้อ ด้านการปฏิบัติ 7 ข้อ และด้านการติดตามประเมินผล 1 ข้อ ได้แก่หัวข้อต่าง ๆ ดังนี้ ด้านการวางแผน "การรู้จักเจ้าหน้าที่ในฝ่าย" และ "การเห็นความสำคัญของปัญหาที่พบในการนิเทศ" ด้านการปฏิบัติ "การให้การปฐมพยาบาลเจ้าหน้าที่ใหม่" "การแนะแนวทางและให้โอกาสเจ้าหน้าที่ปรึกษาปัญหาการปฏิบัติงาน" "การจัดระบบการเก็บรวบรวมข้อมูลรายงานผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่" "การประชุมชี้แจงแผนเป้าหมายและนโยบายการปฏิบัติงาน" "การจัดหรือร่วมจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการสาธารณสุข" "การจัดประชุมฝ่ายเพื่อให้เจ้าหน้าที่ร่วมเสนอความคิดเห็นและแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน" และ "การชี้แจงข้อบกพร่องในการปฏิบัติงาน" ด้านการติดตามประเมินผล "การยกย่องชมเชยพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ในฝ่าย" กิจกรรมที่หัวหน้าฝ่ายได้ปฏิบัติจำนวนน้อยที่สุดคือ "การให้เจ้าหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองและเพื่อนร่วมงาน"

3. หัวหน้าฝ่ายกลุ่ม ข จำนวนทั้งหมด 18 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ปฏิบัติกิจกรรมด้านการวางแผนในหัวข้อ "การรู้จักเจ้าหน้าที่ในฝ่าย" ด้านการปฏิบัติในหัวข้อ "การปฐมพยาบาลเจ้าหน้าที่ใหม่" และ "การประชุมชี้แจงแผนเป้าหมายนโยบายการปฏิบัติงานของฝ่าย" กิจกรรมที่มีผู้ปฏิบัติน้อยที่สุด คือด้านการติดตามประเมินผลในหัวข้อ

Thesis Title   An Analysis of Supervisory of the Section
                                 Chief Nurses in Provincial Health Offices
                                 Northern Region, Ministry of Public Health

Name   Miss Penpit Lowriendee

Thesis Advisor   Assistant Professor Pranom Othaganont Ed.D.

Department   Nursing Education

Academic Year   1984

ABSTRACT

This research was designed to analyse the supervisory activities concerning planning, implementing and evaluation of the section chief nurses. The study also designed to compare the perception of supervisory activities of the section chief nurses among three groups of public health officers.

The data obtained from interviewing of 51 chief nurses and sending questionnaire to 198 public health officers. The instrument for obtaining data had been tested for content validity and reliability. It's reliability was equal to .92. The statistic utilized for analysis of data was arithmetic mean, standard deviation and ANOVA. The results of study were as follow.

1. All of the chief nurses performed planning activity in the item of staff acquaintance. The activity of evaluation was in the item of staff appraisal. The activity performed the least

was the activity of implementation in the item of staff participation in appraisal their own job and their colleagues; the activity of evaluation was in the item of providing staff for the opportunity of appraisal the chief nurses performance.

2. All of the chief nurses group A. performed planning activity in the item of staff acquaintance and awareness of problems in supervision. They also performed the activity of implementation in 7 items. These items were defined as staff orientation, staff consultation, reporting staff performance, explaining aims and policies of the job, health education exhibition, discussing means for solving the problems, guiding for job development and staff appreciation. The activity which performed the least in the activity of implementation was staff participation in appraisal their own job and their colleagues.

3. All of the chief nurses in group B. performed planning activity in the item of staff orientation, explaining aims and policies of the job. There were two items which performed the least in the evaluation activity. These two items were staff participation in setting the standard of the job, and providing staff for the opportunity of appraisal chief nurses performance.

4. All of the chief nurses in group C. performed planning activity in the item of staff acquaintance and providing facility. They also performed activity of evaluation in the item of staff appreciation. There were two items which performed the least in the activity of implementation. These two items were

defined as staff participation in appraisal their own job and their colleagues, and providing staff for the opportunity in appraisal the chief nurses performance.

5. There was no significant difference among the public health officers group A., group B. and group C. concerning the perception of supervisory activities whether taken as a whole divided into separate categories at .05 level. There was significant difference among these three groups of public health officers concerning the activity of planning in the item of staff acquaintance and the activity of implementation in the item of health education exhibition at .05 level.

As perceived by the chief nurses, the problems and obstacles of supervisory activities were limited budget, shortage of personnel and the chief nurses have varieties of responsibility.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ก็ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ ตลอดจนการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 10 ท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามในการวิจัย รวมทั้งนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด และหัวหน้าฝ่าย ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดภาคเหนือ ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทุกท่านที่เป็นตัวอย่างประชากรในการวิจัยและให้ความกรุณาตอบแบบสอบถามด้วยดี

อนึ่ง ผู้วิจัยขอขอบคุณ อาจารย์วิภาพร วรหาญ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างดียิ่ง และขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา

ส่วนดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้ บิดา - มารดา ผู้สนับสนุนอยู่เบื้องหลังความสำเร็จ รวมทั้งครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยตลอดมา

เพ็ญพิศ เล่าเรียนดี
ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิตติกรรมประกาศ	ญ
สารบัญ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ท

บทที่

1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ปัญหาที่คองการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
ข้อจำกัดของการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	5
ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย	5

2 รายงานเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของการนิเทศ	7
ความจำเป็นของการนิเทศ	10
จุดมุ่งหมายของการนิเทศ	11

หลักการนิเทศ	12
กระบวนการนิเทศ	14
การวางแผนการนิเทศ	16
การปฏิบัติการนิเทศ	19
การติดตามประเมินผล	20
บทบาทหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24 29
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากร	33
ตัวอย่างประชากร	33
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	34
การสร้างเครื่องมือ	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล	36
การวิเคราะห์ข้อมูล	37
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	38
4 ผลการวิจัย	42
5 บทสรุป	
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	93
อภิปรายผลการวิจัย	98
ข้อเสนอแนะ	107
บรรณานุกรม	110

	หน้า
ภาคผนวก	119
ภาคผนวก ก. รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ	120
ข. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	124
ประวัติผู้วิจัย	151

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรพยาบาลหัวหน้าฝ่ายของสำนักงาน สาธารณสุขจังหวัดภาคเหนือ	44
2	จำนวนกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่สาธารณสุข สำนักงาน สาธารณสุขจังหวัด ภาคเหนือ	45
3	จำนวนของพยาบาลหัวหน้าฝ่ายจำแนกตามวุฒิการศึกษา และระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง	46
4	จำนวนกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำแนก ตามตำแหน่ง วุฒิทางการศึกษา และระยะเวลาที่ ดำรงตำแหน่ง	47
5	จำนวนและร้อยละของพยาบาลหัวหน้าฝ่ายที่ปฏิบัติ กิจกรรมการนิเทศ จำแนกตามคานการวางแผน การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล	49
6	กิจกรรมการนิเทศของพยาบาลหัวหน้าฝ่ายสำนักงาน สาธารณสุขจังหวัด กลุ่ม ก กลุ่ม ข และ กลุ่ม ค คานการวางแผน การปฏิบัติ และการติดตาม ประเมินผล ตามความเห็นของหัวหน้าฝ่ายและคาน การรับรู้ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	53

7	จำนวนและร้อยละของพยาบาลหัวหน้าฝ่ายสำนักงาน สาธารณสุขจังหวัด กลุ่ม ก ที่ปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศจำแนก ด้านการวางแผน การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล	57
8	กิจกรรมการนิเทศของพยาบาลหัวหน้าฝ่ายสำนักงาน สาธารณสุขจังหวัด กลุ่ม ก ด้านการวางแผน การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล ตามความเห็นของหัวหน้าฝ่าย และตามการรับรู้ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	61
9	จำนวนและร้อยละของพยาบาลหัวหน้าฝ่ายสำนักงาน สาธารณสุขจังหวัด กลุ่ม ข ที่ปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศ จำแนก ด้านการวางแผน การปฏิบัติ และการติดตาม ประเมินผล	65
10	กิจกรรมการนิเทศของพยาบาลหัวหน้าฝ่ายสำนักงาน สาธารณสุขจังหวัด กลุ่ม ข ด้านการวางแผน การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล ตามความเห็นของหัวหน้าฝ่าย และตามการรับรู้ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	69
11	จำนวนและร้อยละของพยาบาลหัวหน้าฝ่ายสำนักงาน สาธารณสุขจังหวัด กลุ่ม ค ที่ปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศจำแนก ด้านการวางแผนการปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล	73
12	กิจกรรมการนิเทศของหัวหน้าฝ่ายสำนักงานสาธารณสุข จังหวัด กลุ่ม ค ด้านการวางแผน การปฏิบัติ และการ ติดตามประเมินผล ตามความเห็นของหัวหน้าฝ่ายและตาม การรับรู้ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	76

13	วิเคราะห์ความแปรปรวนของการรับรู้ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศของพยาบาลหัวหน้าฝ่าย ด้านการวางแผน การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล จำแนกตามกลุ่มของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด กลุ่ม ก กลุ่ม ข และ กลุ่ม ค	80
14	ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการรับรู้ของ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข กลุ่ม ก กลุ่ม ข และ กลุ่ม ค ต่อการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศของพยาบาลหัวหน้าฝ่าย ด้านการวางแผนข้อที่ 1 การรู้จักเจ้าหน้าที่ในฝ่าย แต่ละครูโดยวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe's)	85
15	ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการรับรู้ของเจ้าหน้าที่ สาธารณสุข กลุ่ม ก กลุ่ม ข และ กลุ่ม ค ต่อการปฏิบัติ กิจกรรมการนิเทศของพยาบาลหัวหน้าฝ่าย ด้านการปฏิบัติข้อที่ 21 "การจัดหรือร่วมจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ สาธารณสุข" แต่ละครูโดยวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe's)	86
16	ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศตามความ เห็นของหัวหน้าฝ่าย	87
17	จำนวนหัวหน้าฝ่ายที่ระบุถึงความต้องการการการนิเทศของ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำแนกตามกลุ่มจังหวัด	89